

BỆNH KÝ SINH TRÙNG TRÊN CÁ NUÔI

Bệnh do ký sinh trùng thường gặp trên cá nuôi bao gồm: Bệnh do trùng mỏ neo. Bệnh rận cá. Bệnh nấm thủy my. Bệnh trùng bánh xe. Bệnh do bào tử trùng. Bệnh sán lá đơn chủ.

BỆNH TRÙNG MỎ NEO

- **Tác nhân gây bệnh:** Trùng gây bệnh có tên Lernaea, có dạng giống mỏ neo, cơ thể có chiều dài 8-16mm, giống như cái que, đầu có mấu giống mỏ neo cắm sâu vào cơ thể cá.

- **Triệu chứng:** Cá nhiễm bệnh kém ăn, gầy yếu, chung quanh các chỗ trùng bám viên và xuất huyết. Nơi trùng mỏ neo bám là điều kiện cho vi khuẩn xâm nhập và phát triển.

- **Tác hại và phân bố bệnh:** Bệnh gây tác hại lớn cho cá giống và cá hương. Trùng thường ký sinh ở da, mang, vây, mắt, ... trên các loài cá như: Cá lóc bông, cá bống tượng, cá chép, cá mè, cá tai tượng...

- **Phòng trị:** Kiểm tra cá trước khi thả nuôi, nếu phát hiện có trùng mỏ neo ký sinh dùng thuốc tím 10-25g/m³ tắm trong một giờ. Trị bệnh có thể dùng lá xoan (cây sần đầu tây) liều lượng 0,3-0,5kg/m³ nước

- Hoặc có thể sử dụng sản phẩm VICATO Santa chiết suất từ cây xoan chữa bệnh rận cá rất hiệu quả với liều lượng dùng 1 lít thuốc tạt cho 2500- 3000m³ nước, dùng liên tục từ 1-2 lần, 2 tuần một lần.

BỆNH RẬN CÁ

- **Tác nhân gây bệnh:** Trùng thường gây thuộc giống Argulus và Alitropus màu trắng ngà, có hình dạng giống con rệp nên còn gọi là rận cá hoặc bọ cá, bọ vè, nhận thấy được bằng mắt thường.

- **Dấu hiệu bệnh:** Trùng ký sinh bám trên da cá hút máu cá đồng thời phá hủy da, làm viêm loét tạo điều kiện cho các sinh vật khác tấn công.

- **Phòng trị:** Áp dụng cách phòng trị giống trùng mỏ neo hoặc dùng thuốc tím (KMnO₄) với nồng độ 10 g/m³ trong một giờ.

BỆNH NẤM THỦY MY

- **Tác nhân gây bệnh:** Do hai giống nấm là Saprolegnia và Achlya.
- **Dấu hiệu bệnh lý:** Trên da cá xuất hiện những vùng trắng xám, có những sợi nấm nhỏ nhìn trong nước giống như sợi bông trên thân cá.
- **Phân bố và lan truyền bệnh:** Các giai đoạn phát triển của các loài cá nước ngọt, baba, ếch... đều có thể nhiễm nấm khi nuôi với mật độ dày. Nhiệt độ nước 18-25°C, thích hợp cho nấm phát triển. • **Chẩn đoán bệnh:** Nhìn bằng mắt thường có thể thấy các sợi nấm nhỏ như sợi bông, mềm, tua tủa.

- **Phòng trị bệnh:** Áp dụng các giải pháp phòng bệnh tổng hợp.

+ Dùng VICATO Khử trùng 0,5-0,8kg/1000m³

+ Muối: 25-30kg/m³/10-15 phút hoặc 10-15 kg/m³/20 phút, hoặc 2-3kg/m³ không giới hạn thời gian.

+ Dung dịch thuốc tím (KMnO₄) với nồng độ 100g/m³ thời gian kéo dài cho đến khi cá xuất hiện sốc.

+ Formalin: 0,4-0,5 ml/l trong một giờ.

+ Phèn xanh (CuSO₄): 100g/m³/10 phút. Đối với trứng có thể dùng 50 g/m³/10phút.

BỆNH TRÙNG BÁNH XE

- **Nguyên nhân:** Do trùng bánh xe Trichodina ký sinh ở da và mang cá, bệnh thường phát triển vào những ngày trời không nắng, âm u hoặc mưa kéo dài.
- **Triệu chứng:** Màu sắc cá nhợt nhạt, thân cá có nhiều nhớt màu trắng đục; đuôi, vây bị xơ mòn, bơi lội không định hướng, thân cọ vào cây cỏ như bị ngứa.
- **Trị bệnh:** Có nhiều loại hóa chất có thể dùng để chữa trị bệnh này, ở đây xin giới thiệu hai phương pháp chữa trị an toàn mà hiệu quả lại khá tốt, đó là:

- Tắm cá: Dùng muối ăn (NaCl) với nồng độ 2-3% tắm cho cá 5-10 phút hoặc dùng CuSO₄ (phèn xanh) với nồng độ 3-5 ppm (3-5g/m³ nước) tắm cho cá 5-10 phút
- Phun thuốc trực tiếp xuống ao: dùng CuSO₄ với nồng độ 0,5-0,7ppm (0,5-0,7g/m³ nước).
- Muối ăn (NaCl): 25-30kg/m³/10-15 phút hoặc 10-15kg/m³/20 phút, 2-3kg/m³ không giới hạn thời gian.
- Thuốc tím (KMnO₄): 10-25g/m³ tắm trong một giờ. Với nồng độ 100g/m³ thời gian kéo dài cho đến khi cá xuất hiện sốc.
- Formalin: 0,4-0,5 ml/l trong một giờ. Cách ngày tắm một lần, 1 đợt tắm 3 lần.
- Phèn xanh (CuSO₄): Đối với trứng có thể dùng 50 g/m³/10 phút. Với nồng độ 0,5-0,7g/m³ nước phun trực tiếp xuống ao. Với nồng độ 3-5g/m³ nước tắm cho cá 5-10 phút.
- **Trị bệnh** có thể dùng lá xoan (cây sấu đầu tây) liều lượng 0,3-0,5kg/m³ nước. hoặc thay thế bằng VICATO Santa liều lượng 1 lít thuốc tạt cho 2500-3000m³ nước, dùng liên tục từ 1-2 lần, 2 tuần một lần.
- Dùng VICATO Khử trùng 0,5-0,8kg/1000m³. Hoặc dung dịch Iodine 5%.
- Vôi treo ở đầu bè và giữ liên tục. Với liều lượng 20m/m³ hòa nước để lắng lấy nước trong bón cho ao nuôi định kỳ 15-20 ngày một lần.

Tài liệu tham khảo Trần Anh Dũng Chi cục Thủy sản An Giang

TC